

ZORICA RADAKOVIĆ

Vidám kisfiú kutyanadrágban

A vidám kisfiú minden alkalommal kutyanadrágot hordott. Barátai irigyelték miatta. Hogy ezt eltitkolják, folyton csúfolták, de a vidám kisfiú rájuk se hederített. Egyszer a rajzfilm vetítése előtt, a mozi előcsarnokában gyönyörű nőt pillantott meg. Fülig szerelmes lett belé. A nő sós tökmagot és pucolt földimogyorót árult. Fogalma sem volt, hogyan közelíthetné meg, így csak körülötte settenkedett. A következő évben a srác falura utazott nagyszüleihez, ott töltötte a téli ünnepeket. Itt viszont elviselhetetlenül unatkozott, mivel a mamája nem volt hajlandó asztaliteniszezni vele. Ettől a vidám kisfiú szomorú lett, a kuckójába húzódott, ahol a csodaszép nőről ábrándozva, kezét kutyanadrágjába csúsztatta.

Kollaboráció

Eltáncolták az utolsó tangót majd elszálltak!
Izzó bádogtető alatt
ing, melltartó, szoknya nélkül,
csupasz lábakkal.
Na és?
Akkor most magammal játszadok?
Csak az idő vizslat engem
(nem bújnék az írógépbe)
Az ágy bánatos
Sújtós a lég
Mai nap a holnapért
Cigi cigi után
Megérintem az ajkat
Valaki talán egy meleg vízzel teli medencében
haldoklik
Ah,
Itália, egyetlen szépség!
Lopott kamerával veszek fel,
s a tenyeremen hordozlak, mikor pazar
jachtal megérkezem, ragyogva,
hogy a legénységemmel együtt néked adjam magam.

A ragasztószalag fokozatosan enged
(az évszak megfigyelése)

(összedőlnek a felhőkarcoló, csicsereg az aszfalt,
csillognak a telefonfülkék,
a vízi kecskék a bogyókat is megették,
állítom: a fű gilisztától illatozik,
eiffel ujj mutatja:
a mák francia eredetű,
nem kell megvizsgálni, érkezett-e a tavasz.)
az ősi földből minden újra kinő.
még az eltemetett eszmék is!
a fekete levelecskék fekete kabátban megállították
a lemezt a gramafonon.
megtörténhetne velünk a csönd?
de – nem!
az autó az utat fékezi.
az út megállítja az autót.
„idézőjelek közé zárom a csábítókat”
az idézet szabad.
nem veti alá magát bárminek.
már az egész reggelt összezavarta.
közben a higany fölszalad a hőmérőben.
ablaknak támasztom az állam.
tavasz.
(a saját idézett idézetem nélkül
úgy érzem magam, mint egy járókelő
a megállított úton.)

végy pédát rólam!
netalán értsd meg, földimogyoró vagy,
mely arra vágyik, hogy megzabálja a rozsda.
cseppnyi olaj.
és – a puskát bekenték.
lövésre kész!
jó napot! mondta fölemelt kézzel
az időárusnő. egy tojás
nem árthat!
nem vethet véget
önnek, mert az élet

örök, s a halál
állandó.
kényelmesebb így tehetetlennek lenned, mint
ha nyakad volna,
határod
biztonság és félelem között.

Pinocchio múzeumba visz nézegetni az idő maradványait

s
kicsit később, noha június van,
újra a márciusi utcán vagyunk!
A pohár árnya mögött a bárpultos
határozottan letépi a ragtapaszt ajkairól,
átkutatja a zsebeit,
előkotorja az öngyújtót!
Ezüst!
az ezüst kiváló, az ezüst jó,
jó, mint a fehér arany
Bepörget a narkó
A vidám utcán mostohák lármáznak,
de hamar elcsendesednek
az eső
nem eső
nem eső
A zaj a fülekben tombol
Kora reggel cápákkal
Alkony virággal
pusztulás pusztulás
Kőkorszaki viszketegség
Szirup köhögés ellen
Csörgedezést akarok!
hé pincér
koloritot
haszontalanságot
Autók száguldanak a sivatagon át
őszintén

hű masinák
a volán mögött szerény farkasemberek,
nevetséges vezetők
Gyűlés a foszfor, a bronz meg a hordós olaj
kiegyezéséről
végre
végre
Fél órás politikai propaganda után
öt perc gazdasági propaganda
következik
Anne Sasso hatalmas mellei Pipit
kínálják fel s
az Adriai kék tengert
pólóban
valódi Polo-ban
igazi rigó
csicsereg
Pinocchio, tényleges rigó!
halhatatlan
akár a káosz
Ugyanakkor a házi hangyák, pókok,
molyok, százlábúk, csótányok és
egerek mégis szaporodnak;
bált rendeznek
kannibál mulatságot
rohadtul rövid valcert
az előírások tisztelete nélkül
a szekundáns távollétében
egy csótány a nyakamon császkál:
följut a fülemig,
súg valamit,
engem is meghív?
Elegem van
a félős Ruse
bányákbeli pik – nikeinek
kérdéseiből
véget ért a két elnök tárgyalása
négy újságíróval együtt
mind a hatan a fenyőrigók hátára másznak
majd elszállnak
a felhők fehérek

Orfikus napi teendők

komorak
szárazak
kedvetlenek a
spiritiszta szeánszokhoz
Egy veréb a rádió bemondónőjének ajkán
tovább csicseregné a mondatot
nem röppenne
a gobelin-mustra morajlásába
a szamurájkard skiccére
a zen
arany keretére
Miért csupaszítják sokan magukat a nyelvig
már márciusban?
a kaja
a jód
az éter
egyszerű ízéig
forróig
túl forróig
acélig
Vadulnak az autók
a hívők
patologikusan hazudnak
nem bírják a vizet nem szeretik
a természetet
a természettudósokat
a fitológusokat
A štokavacok is bekattantak
što
što
ismételgetik
Még januárban megvadultak,
izzanak a konyakok
baromság
Amikor a harmat megtörli az aranyló reggel szemét,
a jobbkezesek benzinízt éreznek
a fülükben,
torkukban, orrukban
megpukkadt már valaki a nevetéstől,
a bánattól

szomorúságtól és szégyentől
Majd nyugodtan cseverésznek a lázról, a
parkinson-kórról, a megbocsátás,
a felejtés koldulásáról,
Végül mindent elfelednek,
akárha minden
eltűnne
a tegnapi nappal,
mintha mindent eladtak
volna
idegen
távoli
A tükör irigykedve feltárja:
a mező zöld, arany, ezüst,
hiába élte át a boldog gyermek
a kemény koponyában a nemes mondat fraktúráját
méz
méz
előzőnli a főútvonalat,
a találka helyét
a szakításét
a magányos találkáét
a szakításét
a magányos találkáét
a középpontba való
kicsúszás előtt
önző ellentétek
szavak
szemtanúk tanúságai
közé
között
A bolondok fehérek, soványak,
talán tiszták
az eső után
semmi se menti meg a lombozatot
semmi sem vigasztalja
a háború isteni kép
a világ
a szenvedés
az aszály
megjutalmazása

Orfikus napi teendők

A kémiai laboratóriumban a hosszú álmatlan éjszakák
működésképességét ellenőrzik
a kémcső a saját
virrasztásáról álmodik
akár a tű
a hirtelen
fájdalommentes görcséről
tudat nélkül
életféltés nélkül
bűnt
igazolást
A távirányító jó kezekben van
nem véhetem el az irányt
más a szándék
valami, amit későbbre
halasztanak
sohasem ismétlik meg
Mindenről az a süket örökkévalóság tehet
néma csalás
az alázat étlapja
Hiába kiabáltak neki, csipkedték,
ő ugyanaz maradt,
még ha sorra nyilazták is, lötték
vége a jelenetnek
egyetlen ténnyel
a következmények szemléljével
A kutya nem ugatott,
az idomító tekintete
átharapta alvás közben
gyöngé állat
állatutánzat
az erő lankadt alakja
a természet megvénült formája
hiba a javítás csekély lehetőségével
Pinocchio, tovább!
este a nagy színház deszkáin
kaliberünknek megfelelő operaénekesek lépnek föl,
félautomata puskáink
össznépvédelmi és a polgári védelem
gépfegyverei

mindez csak
jól bejátszott véletlen
abszurd

A politikusok halála

Elhalasztott tánc.
Tönkretett tűzijáték!
Sírni Beethoven zenéjére.
Csendes sör és chips.
Hallgatás. Hallgatás.
A kísérteties só mélységében utazol
az ártatlan sebek felé.
Ne izgulj!
Nem a te hibád.
Te porhanyós jóság vagy.
A béke tékozló híve.

Orcsik Roland fordításai

Zorica Radaković 1963-ban született Sinjban. A zágrábi bölcsészkaron kroatisztika szakon végzett. Költeményeket, prózát és esszéket publikált a következő lapokban: *Oko, Pitanja, Quorum, Polet, Revija, Godine*. A zágrábi egyetemi experimentális színpada adta elő *Dresura* című drámáját. Művei: *Svaki dan je sutra* (Zagreb, 1984), *U mraku mrtav čovjek* (Zagreb, 1989), *Bit će rata* (Čakovec, 1990), *če ima vojna* (válogatás és fordítás: Gligor Stojkovski, Skoplje, 1992), *Pola jedan* (Zagreb, 1995).